

Ö?retmenler için Mesleki Dayan?kl?l?k ?nanc? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ö?retmenler için Mesleki Dayan?kl?l?k ?nanc? Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27220>

Öz

Öğretmenler için Mesleki Dayanıklılık İnancı Ölçeği (ÖMDÖ), Tagay ve Demir (2016) tarafından özellikle **öğretmen adayları** için geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Bu ölçek, öğretmenlik mesleğinin zorluklarına, stres faktörlerine ve olumsuzluklara karşı bireylerin sahip olduğu mesleki **dayanıklılık** inancı ve mesleki yeterlilik algısından değerlendirilmesini amaçlamaktadır. Ölçeğin geliştirme süreci, kapsamlı bir madde havuzu oluşturulması, uzman görüşü alınması ve ileri düzey **psikometrik** analizleri içermiştir.

ÖMDÖ, eğitim psikolojisi alanında çalışan araştırmacılar için, öğretmenlerin zorlu çalışma koşullarında kendilerini ne kadar güçlü ve yeterli hissettiklerini belirlemek, dolayısıyla potansiyel tükenmişlik risklerini öngörmek açısından kritik bir öneme sahiptir. Ölçek, mesleki gelişim ve destek programlarının hedeflenmesinde kullanılmak üzere tasarlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Mesleki Dayanıklılık, Öğretmen Adayları, İnancı Ölçeği, Psikometri, Eğitim Psikolojisi, Mesleki Yeterlilik, Mesleki Stres.

Yazarlar

Özlem Tagay, Kenan Demir.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, öğretmen adaylarının ve mevcut öğretmenlerin, mesleki yaşamlarında karşılaştıkları stres, zorluklar ve olumsuzluklar karşısında gösterdikleri psikolojik dayanıklılık inanç düzeylerini geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçmektir. Bu inanç düzeyi, bireyin meslekte kalma niyetini, iş tatminini ve genel performansını doğrudan etkileyen merkezi bir değişken olarak kabul edilmektedir.

ÖMDÖ, öğretmenlik mesleğine özgü zorlayıcı durumlara adapte olma yeteneği, problem çözme becerisi ve olumlu sonuçlara inanma kapasitesini belirleyerek, eğitim kurumlarında öğretmenlerin ruh sağlığını destekleyici ve dayanıklılıklarını artırıcı programların geliştirilmesine bilimsel bir zemin hazırlamayı hedefler.

Yapı

Ölçek, literatürde **mesleki dayanıklılık inancı** olarak adlandırılan psikolojik yapıyı ölçmektedir. Bu yapı, bireyin sadece mesleki engellerle başa çıkma ve başarıya ulaşma yeteneği değil, aynı zamanda olumsuzluklara rağmen öğrenme ve gelişme

potansiyeline, kendi yeterliliğine duyduğu güçlü güveni ifade eder.

Tagay ve Demir (2016), mesleki dayanıklılık inancının, öğretmenlik bağlamında ele alınmasında, öğretmenlerin **mesleki tükenmişlik** ve işten ayrılma niyetini anlamak ve bu durumları önlemek açısından büyük önem taşıdığı belirtilmektedir. Ölçek, bu inancın farklı alt boyutları kapsayacak şekilde yapılandırılmıştır.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalışmaları, geliştirme makalesinde kapsamlı bir şekilde sunulmuştur. İlk aşamada, madde havuzunun oluşturulmasından sonra uzman kişilerin görüşlerine başvurulmuş ve **kapsam geçerliliği** sağlanmıştır. Ölçeğin yapı geçerliliği ise istatistiksel olarak açılmış ve doğrulama için **faktör analizleri** (AFA ve DFA) ile test edilmiştir.

Faktör analizleri sonucunda, ölçeğin teorik yapıyla uyumlu, anlamlı ve kabul edilebilir düzeyde uyum iyiliğine sahip olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgular, ölçeğin gerçekten öğretmenlerin mesleki dayanıklılık inancını ölçtüğünü, başka bir yapıyı ölçmediğini doğrulamaktadır.

Güvenirlik

ÖMDÖ'nün güvenilirlik analizleri, iç tutarlılık katsayısı olan **Cronbach Alfa** katsayısı hesaplanarak yapılmıştır. Geliştirme çalışmasında elde edilen Cronbach Alfa değeri, psikometrik çalışmalarda kabul edilebilir sınırları oldukça üzerinde çıkmıştır. Bu yüksek iç tutarlılık katsayısı, ölçek maddelerinin aynı temel yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü ve ölçüm sonuçlarının kararlı olduğunu göstermektedir.

Faktör Analizi

Geliştirme çalışmasında, ölçeğin boyut yapısını ortaya çıkarmak amacıyla ilk olarak açılmış faktör analizi (AFA) uygulanmıştır. AFA sonuçları, ölçeğin çok boyutlu bir yapıya sahip olduğunu ve mesleki dayanıklılık inancının farklı yönlerini kapsayan alt boyutlardan oluştuğunu göstermiştir. Bu alt boyutlar, mesleki yeterliliğe dair inanç, zorluklarla başa çıkma kapasitesi ve mesleki iyimserlik gibi bileşenleri temsil etmektedir.

AFA ile elde edilen faktör yapısının genellenebilirliğini test etmek amacıyla, farklı bir örneklem grubu üzerinde doğrulama faktör analizi (DFA) gerçekleştirilmiştir. DFA sonuçları, önerilen modelin gözlemlenen verilerle uyumunun iyi düzeyde olduğunu ve ölçeğin yapısal geçerliliğinin kesin olarak doğrulandığını kanıtlamıştır. Bu analizler, ölçeğin sağlam bir teorik temele dayandığını göstermektedir.

Araç

Test Type: Geli?tirme (Developmental) Ölçek

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Derecelendirme ad?mlar? makalede detayland?r?lm??t?)

Language Available: Türkçe

Population Group: Ö?retmenler ve **Ö?retmen Adaylar?**

Age Group: Yeti?kin (18 ya? ve üzeri)

Population Details: Üniversitelerin E?itim Fakültelerinde ö?renim gören ö?retmen adaylar? örneklemi üzerinde geli?tirilmis? ve ge?erlenmi?tir.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale)

Anahtar Kelimeler

E?itim, Mesleki Stres, Öz Yeterlilik, Psikolojik Ölçek, Ö?retmen Tükenmi?li?i, Mesleki Geli?im.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Sa?lanmad?

Affiliation Email addresses: ozlemtagay@mehmetakif.edu.tr (Sorumlu Yazar Özlem Tagay)

Correspondence Address: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, E?itim Fakültesi, Burdur, Türkiye (Özlem Tagay)

?zinler, Ücret ve Test Y?li?

Ölçek, 2016 y?l?nda yay?mlanan akademik bir makale ile kullan?ma sunulmu?tur. Akademik ve ara?t?rma amaçlı? kullan?mlar için genellikle yazar?n izni veya makaleye at?f yap?lmas? gerekmektedir. Ticari kullan?m veya geni? çapl? uygulamalar için do?rudan sorumlu yazar Özlem Tagay ile e-posta yoluyla ileti?ime ge?ilmesi tavsiye edilir.

Ölçe?in geli?tirme ve yay?mlanma y?li? **2016**'d?r.

Kaynaklar

Tagay, Ö. ve Demir, K. (2016). Ö?retmen adaylar? için Mesleki Dayanıklılık ?nanc? Ölçe?inin geli?tirilmesi. *Kastamonu E?itim Dergisi*, 24(4), 1603-1620. Makalenin tam metnine a?a??daki

ba?lant?dan eri?ilebilir: 79.123.169.199

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: ogretmenler-icin-mesleki-dayaniklilik-inanci-olcegi-toad.pdf

Ö?retmenler için Mesleki Dayanıklılık ?nanc? Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Bu ölçe?e ait maddeler (itemler), sa?lanan kaynak meta verisinde aç?kça listelenmemi?tir. Maddelerin tam listesi için Tagay ve Demir (2016) taraf?ndan yay?mlanan orijinal akademik makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM